

Rynek pracy w czasie COVID-19

Jak przez kryzys gospodarczy
spowodowany pandemią koronawirusa
zmienił się rynek pracy w Polsce

EDYCJA VIII: Październik 2020

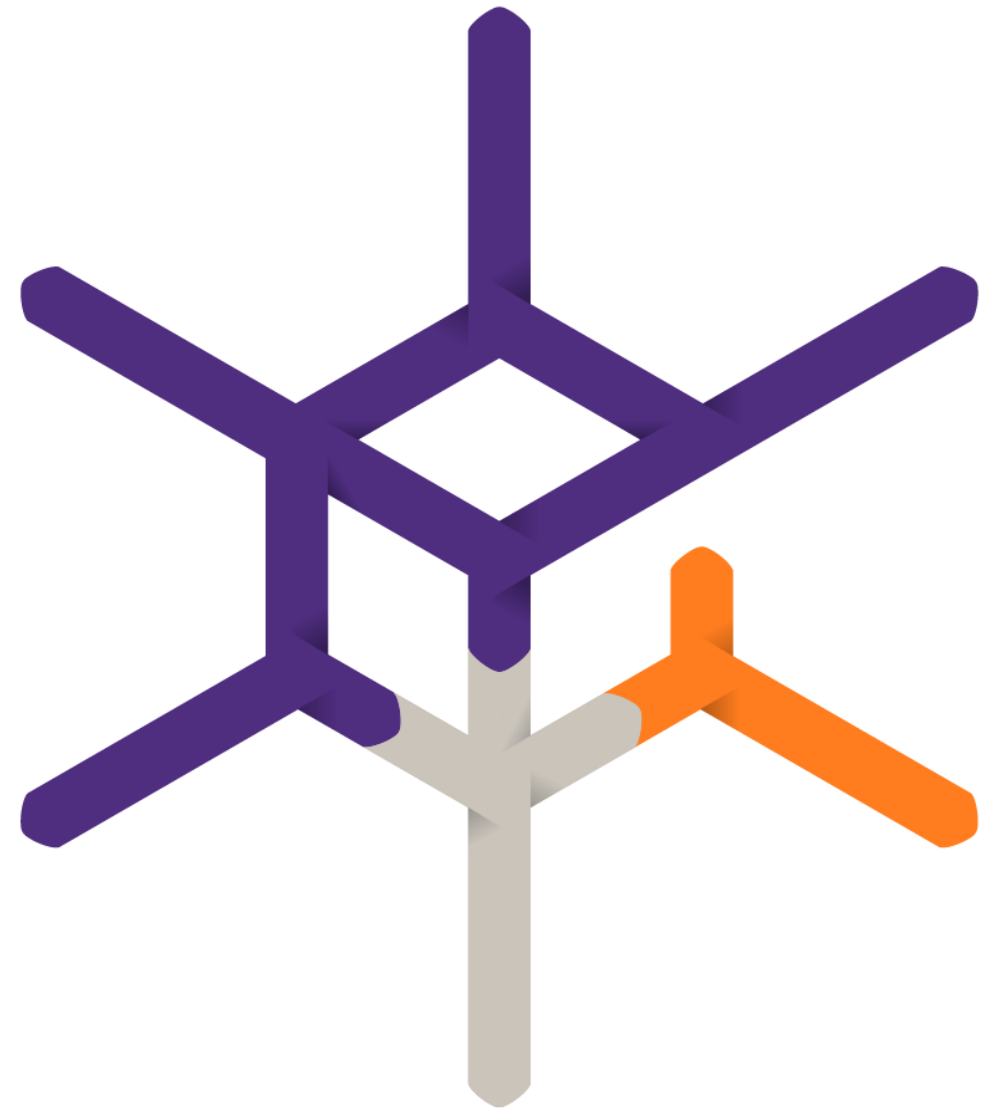
Wprowadzenie

Gospodarki na całym świecie, w tym w Polsce, zmagają się ze skutkami trwającej pandemii koronawirusa. Wywołany nią kryzys odbija się m.in. na rynku pracy, czym obniża warunki życia ludności i rodzi problemy społeczno-ekonomiczne. Polska gospodarka jak dotąd relatywnie łagodnie przeszła przez pierwszą, wiosenną falę kryzysu, a dzięki programom pomocowym rządu stopa bezrobocia utrzymana została na niskim poziomie. Druga, jesienna fala zachorowań niesie ze sobą jednak nowe zagrożenia dla polskich pracowników i pracodawców.

Grant Thornton swoim badaniem „Rynek pracy w czasie COVID-19” stara się monitorować aktualne trendy w obszarze zatrudnienia w polskiej gospodarce. W naszych raportach pokazujemy, jak w poszczególnych miesiącach kształtuje się w polskiej gospodarce popyt na pracę. Dzięki danym zbieranym przez firmę **Element**, Partnera Technologicznego badania, i jej narzędziu do automatyzacji procesów HR, pokazujemy, ile nowych ofert pracy pojawia się na 50 największych portalach rekrutacyjnych w Polsce w danym okresie.

Warto pamiętać, że dane te mają charakter wyprzedzający – wyprzedzają oficjalne dane o zatrudnieniu w polskiej gospodarce prezentowane przez GUS o około dwa miesiące. Zanim nowa oferta pracy zmieni się w nowo zatrudnionego pracownika, musi minąć bowiem sporo czasu – najpierw pracodawca musi przeprowadzić proces selekcji kandydatów, a potem zwykle czeka, aż wybrany kandydat będzie dostępny (np. skończy mu się okres wypowiedzenia u poprzedniego pracodawcy).

Zapraszamy do lektury!

O badaniu:

Badanie opisane w niniejszym raporcie na stronach 4-10 zostało przeprowadzone wśród realnych ofert pracy opublikowanych na 50 największych portalach w badanym okresie. Dane zbierane były przy wykorzystaniu narzędzia automatycznego monitoringu ofert pracy, opracowanego przez firmę Element.

Badanie, którego wyniki opisane są na stronach 12-16, to analiza ilościowa zawartości ofert pracy przeprowadzona na losowej próbie 1000 nowych ofert opublikowanych na portalach Pracuj.pl i OLX.pl.

Rynek pracy znowu dołuje

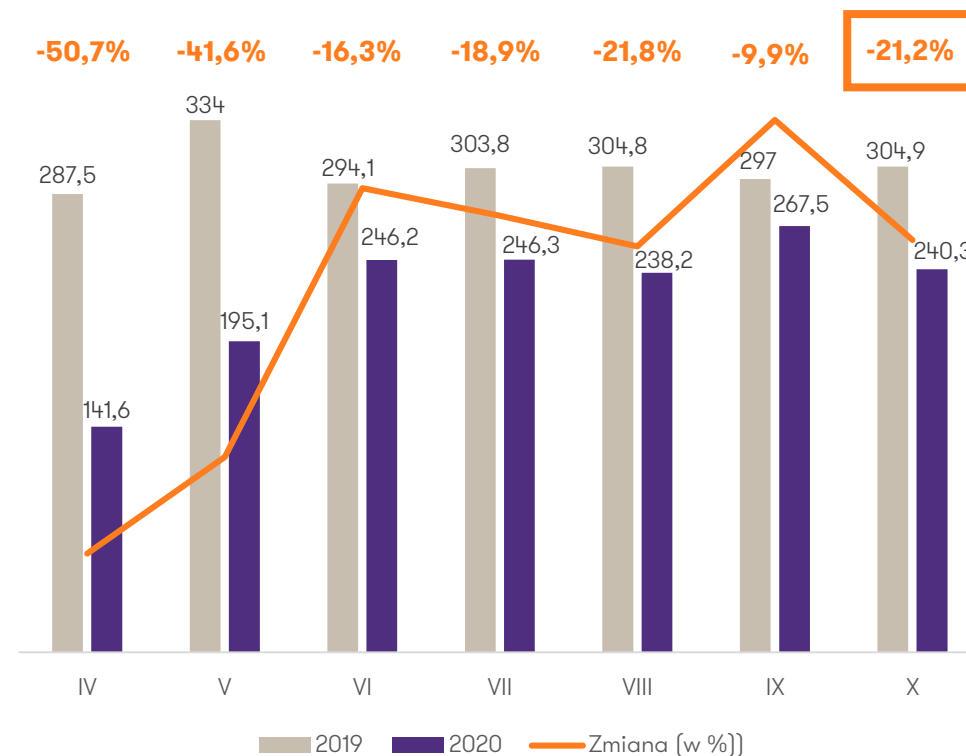
Druga fala pandemii przekłada się na rynek pracy. W październiku 2020 roku pracodawcy w Polsce opublikowali 240 tys. ofert pracy, czyli o 21% mniej niż w analogicznym okresie ubiegłego roku.

Poprawa sytuacji na rynku pracy w Polsce nie trwała długo. Choć we wrześniu 2020 roku liczba nowych ofert pracy publikowanych przez polskich pracodawców wróciła już niemal do stanu sprzed pandemii, październik wyhamował tę pozytywną tendencję. Druga fala zakażeń koronawirusem i wywołane nim restrykcje dla firm sprawiły, że pracodawcy w Polsce w obawie o swoją przyszłość znowu wstrzymują procesy rekrutacyjne.

Jak wynika z danych firmy Element zebranych dla Grant Thornton, w ostatnim miesiącu pracodawcy opublikowali na portalach rekrutacyjnych jedynie 240,3 tys. nowych ofert pracy. To o 27,2 tys. ofert mniej niż we wrześniu 2020 roku oraz o 64,6 tys. mniej niż w październiku ubiegłego roku. Roczny spadek liczby miejsc pracy pogłębił się więc w październiku do 21,2 proc., choć jeszcze we wrześniu wyniósł jedynie 9,9 proc.

Sytuacja nadal nie jest tak zła, jak na wiosnę, kiedy spadki liczby ofert pracy w ujęciu rocznym sięgały 50 proc., jednak nie można wykluczyć, że w najbliższych miesiącach – w reakcji na kolejne restrykcje oraz pogorszenie nastrojów konsumenckich – spadki mogą się pogłębiać.

Wykres 1. Liczba nowych ofert pracy opublikowanych na 50 największych portalach rekrutacyjnych (w tys.) oraz zmiana r/r

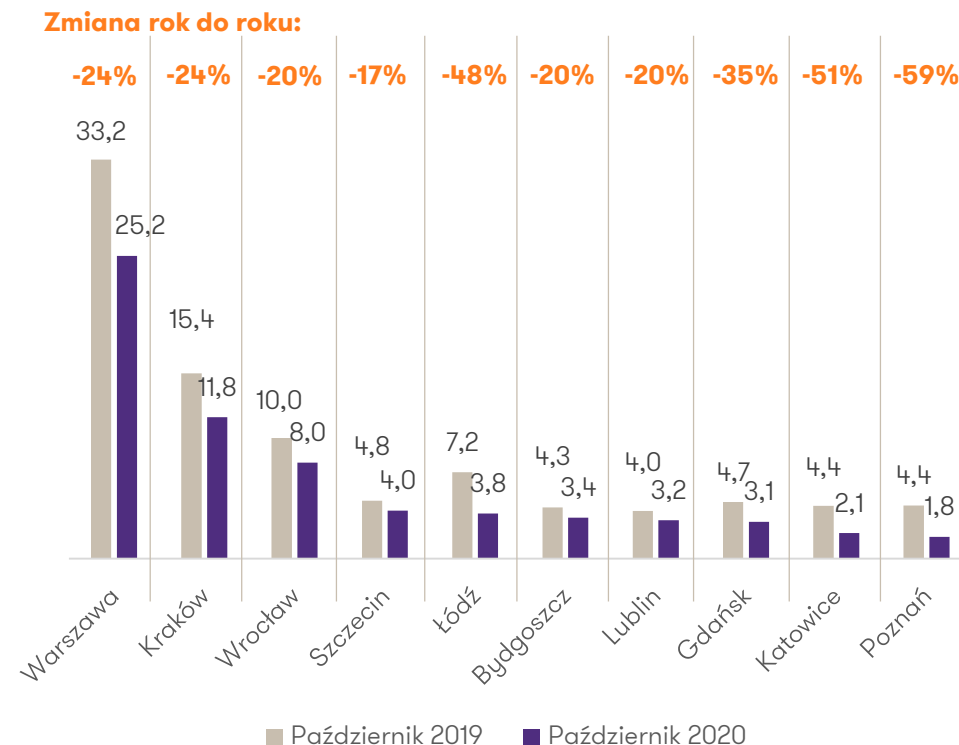
Szczecin oazą rekrutacyjnej stabilności

Najmniejsze spadki ofert pracy utrzymują się w Szczecinie. Z głębokiego kryzysu nadal nie mogą wyjść Poznań, Katowice i Łódź.

W naszym badaniu sprawdzamy również, jak z załamaniem rynku pracownika wywołanym koronawirusem radzą sobie poszczególne duże miasta w Polsce. Wśród 10 dużych polskich aglomeracji najgorzej sytuacja wygląda w Poznaniu. Od początku naszego badania notuje się tam największe spadki liczby nowych ofert pracy. W październiku 2020 roku tutejsi pracodawcy opublikowali jedynie 1,8 tysiąca ogłoszeń o pracę, co w stosunku do analogicznego miesiąca ubiegłego roku stanowi spadek aż o 59 proc. W Poznaniu liczba procesów rekrutacyjnych jest obecnie prawie pięciokrotnie mniejsza niż w porównywalnym pod względem liczby mieszkańców Wrocławiu.

Drugi miesiąc z rzędu najlepiej sytuacja przedstawia się w Szczecinie. Październik przyniósł 4 tys. ofert pracy, czyli tylko 17 proc. mniej niż przed rokiem. Co prawda, we wrześniu spadek był znacznie płytszy (wynosił zaledwie 5 proc.), ale mimo to Szczecin na tle innych dużych miast prezentuje się wyjątkowo korzystnie. Relatywnie dobrą formę utrzymują też Wrocław, Kraków i Warszawa, które odnotowują roczny spadek ofert pracy w przedziale 20-24 proc.

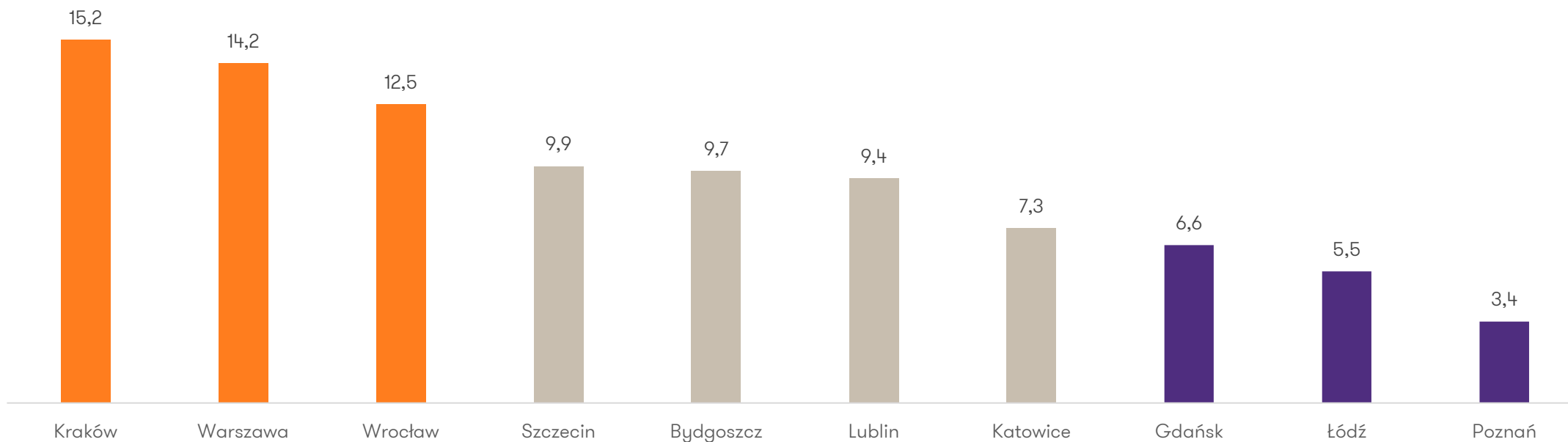
Wykres 2. Liczba nowych ofert pracy w 10 miastach w Polsce w X 2020 (w tys.) i zmiana w stosunku do X 2019 roku

Dziewięć ofert na tysiąc mieszkańców

W największych miastach Polski na 1000 mieszkańców przypada średnio 9,4 ofert pracy (wobec 10 miesięcy wcześniej i 13,4 rok temu). W październiku 2020 roku Kraków oferował średnio 15 ofert na każdy tysiąc osób. Najgorzej wypada Poznań, gdzie na samo mieszkańców przypadają tylko 3,4 oferty pracy.

Wykres 3. Liczba nowych ofert pracy przypadająca na 1000 mieszkańców

Niski popyt na większość zawodów

Na początku pandemii zmniejszyło się zatrudnienie w dużej liczbie zawodów. W wielu profesjach popyt na ręce do pracy powoli wraca do normy, ale jest też wiele specjalizacji, gdzie nadal zapotrzebowanie utrzymuje się na bardzo niskich poziomach. Grupami zawodowymi, które przeżywają aktualnie silny wzrost ofert pracy, są zawody medyczne, specjaliści od RODO, specjaliści od e-commerce oraz główni księgowi.

FINANSE

Zawód	Liczba ofert		Zmiana r/r
	X 2019	X 2020	
Dyrektor finansowy / CFO	54	48	-11%
Główny księgowy	252	334	33%
Księgowy/ specjalista ds. rachunkowości	2068	2107	2%
Analityk finansowy	112	104	-7%
OGÓŁEM	2486	2593	4%

MARKETING / SPRZEDAŻ

Zawód	Liczba ofert		Zmiana r/r
	X 2019	X 2020	
Dyrektor marketingu / sprzedaży	113	114	1%
Specjalista ds. marketingu	682	560	-18%
Specjalista ds. e-commerce	92	143	55%
Grafik	687	437	-36%
OGÓŁEM	1574	1254	-20%

PRAWO

Zawód	Liczba ofert		Zmiana r/r
	X 2019	X 2020	
Radca prawny	138	135	-2%
Aplikant radcowski / adwokacki	57	34	-40%
Doradca podatkowy	14	7	-50%
Specjalista ds. ochrony danych osobowych	8	13	63%
OGÓŁEM	217	189	-13%

HR

Zawód	Liczba ofert		Zmiana r/r
	X 2019	X 2020	
HR Business Partner	78	81	4%
Specjalista ds. HR	154	132	-14%
Specjalista ds. kadr i płac	503	472	-6%
Rekruter	252	197	-22%
OGÓŁEM	987	882	-11%

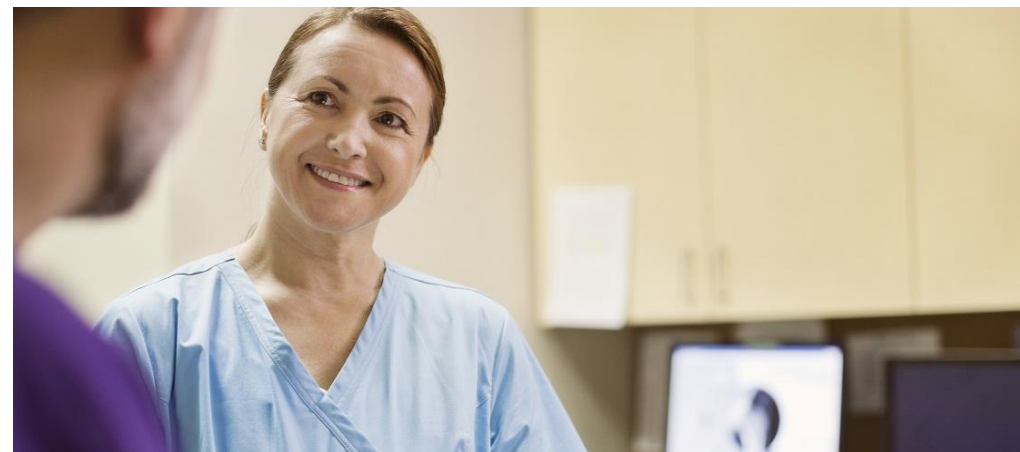
IT

Zawód	Liczba ofert		Zmiana r/r
	X 2019	X 2020	
CIO / dyrektor IT	4	5	25%
Programista	1345	1382	3%
Specjalista ds. cyberbezpieczeństwa	4	8	100%
Administrator IT	169	174	3%
OGÓŁEM	1522	1569	3%

ZDROWIE

Zawód	Liczba ofert		Zmiana r/r
	X 2019	X 2020	
Lekarz	487	591	21%
Pielęgniarka / pielęgniarz	693	827	19%
Ratownik medyczny	106	142	34%
Salowa / salowy	157	127	-19%
OGÓŁEM	1443	1687	17%

PRACA FIZYCZNA

Zawód	Liczba ofert		Zmiana r/r
	X 2019	X 2020	
Magazynier	6892	5954	-14%
Pracownik ochrony	2183	1746	-20%
Kierowca	10243	9705	-0,5%
Kasjer/sprzedawca	11467	7945	-31%
OGÓŁEM	30785	25350	-18%

NASZYM ZDANIEM

Maciej Michalewski

CEO
Element. Recruitment Automation Software

“

Polska gospodarka ma obecnie silne fundamenty i gdyby nie postępujący lockdown rynek pracy w październiku 2020 roku z pewnością podtrzymałby tempo wzrostu wypracowane we wrześniu.

Z informacji uzyskanych od naszych klientów wynika, że rynek pracy unormował się po poprzedniej fali pandemii i ma potencjał do dalszego silnego rozwoju. Szczególnie dobre sygnały docierają z takich sektorów jak e-commerce, FMCG, RTV/AGD, zabawki, a także z centrów dystrybucji obsługujących sprzedaż tradycyjną i elektroniczną.

Niestety, rosnąca liczba zachorowań na COVID-19 ogranicza to przyspieszenie gospodarki. Najbliższe miesiące pokażą, na ile silny będzie to hamulec i jak mocno spowolni polską gospodarkę oraz jak wpłynie to na rodzimy rynek pracy.

”

Oferty pracy znowu atrakcyjne

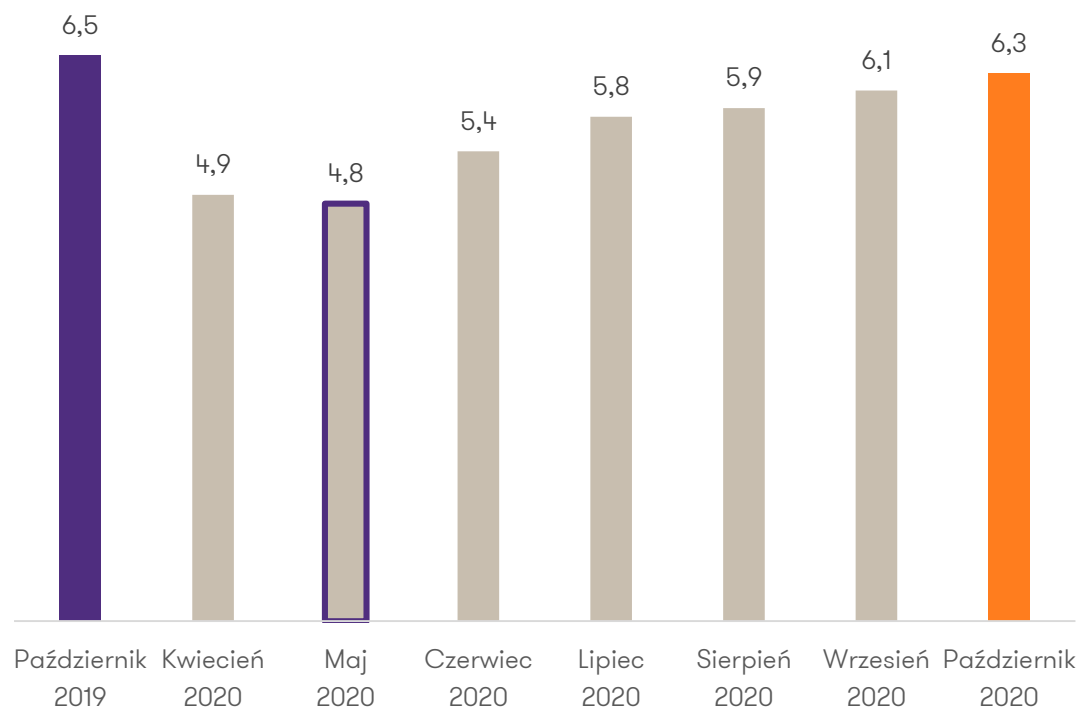
Drugiej fali pandemii nie widać natomiast w zawartości ofert pracy. W październiku 2020 roku zawierały one średnio już 6,3 benefitów. To najwyższy wynik od początku pandemii.

Tuż po wybuchu pandemii koronawirusa publikowane oferty pracy w Polsce straciły na atrakcyjności – liczba różnego rodzaju zachęt i benefitów oferowanych przez pracodawców (np. darmowej opieki medycznej, kart sportowych czy kursów językowych) wyraźnie spadła. Jednak od kilku miesięcy sytuacja na rynku pracy się pod tym względem poprawia – liczba zachęt rośnie i w październiku ta tendencja również była widoczna.

Statystyczna oferta zawierała w ostatnim miesiącu już 6,3 zachęt, czyli najwięcej od początku pandemii i niemal tyle samo, co w październiku 2019 roku (6,5). Dla porównania jeszcze kilka miesięcy temu – w maju 2020 roku – lista benefitów i zachęt w statystycznej ofercie zawierała jedynie 4,8 pozycji.

Wydaje się jednak, że atrakcyjność ofert pracy z pewnym opóźnieniem reaguje na sytuację na rynku pracy, co oznacza, że powracająca fala pandemii, dużo silniejsza od poprzedniej, może w najbliższych miesiącach przynieść ponowną redukcję benefitów w ofertach pracy.

Wykres 5. Średnia liczba zachęt (np. opieka medyczna, karta sportowa, darmowe owoce) wymienianych przez pracodawców w ofertach pracy

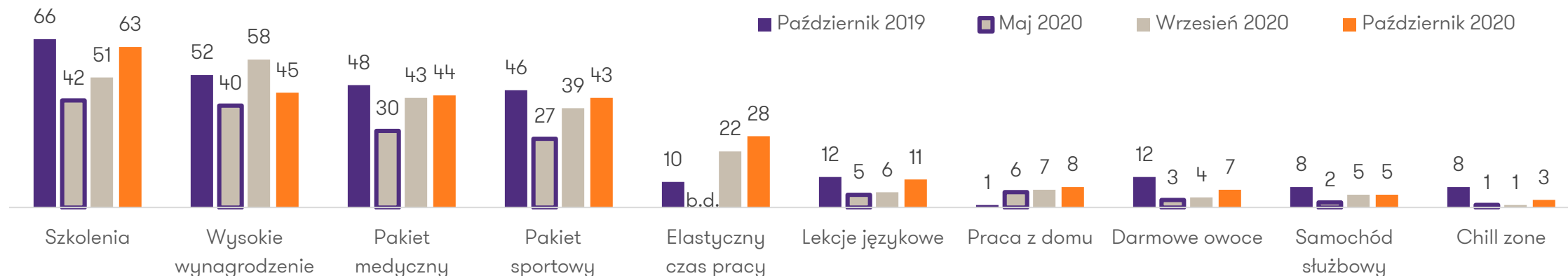

Pracodawcy kuszą szkoleniami

Rośnie głównie popularność szkoleń i pakietów sportowych. Pracodawcy coraz częściej obiecują też „wysokie wynagrodzenie”, a także elastyczny czas pracy i pracę zdalną.

W październiku 2020 roku zdecydowana większość pracodawców (63 proc.) proponowała przyszłym kandydatom różnego rodzaju szkolenia. To już niemal tyle samo co w analogicznym okresie rok temu, kiedy szkolenia były obecne w 66 proc. ofert pracy. Blisko do poziomu sprzed pandemii mają również benefity w postaci pakietów medycznych (różnica 4 pkt. proc.) oraz pakietów sportowych (różnica 3 pkt. proc.). W ostatnim czasie popularność zyskuje elastyczny czas pracy (wzrost z 10 proc. rok temu do 28 proc. w październiku 2020 roku) oraz możliwość pracy z domu (wzrost z 1 proc. do 8 proc.).

Wykres 6. Odsetek ofert pracy zawierających poszczególne zachęty (w proc.)

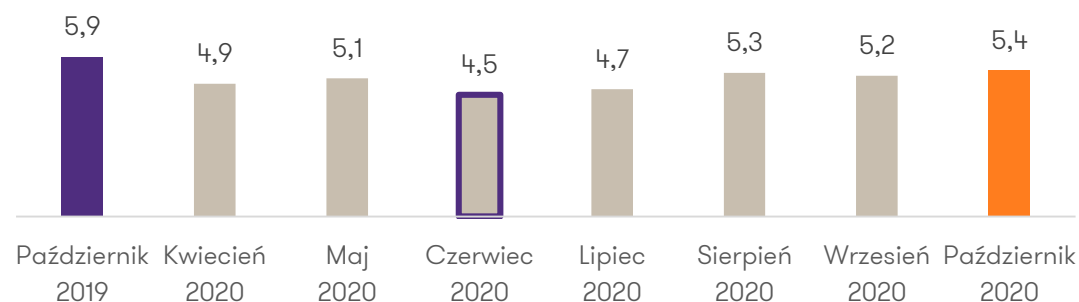
Płacę, więc wymagam

Pracodawcy oferują coraz więcej, ale też coraz więcej wymagają. W październiku stawiali kandydatom średnio 5,4 wymagań. Najczęściej oczekują odpowiedniego doświadczenia.

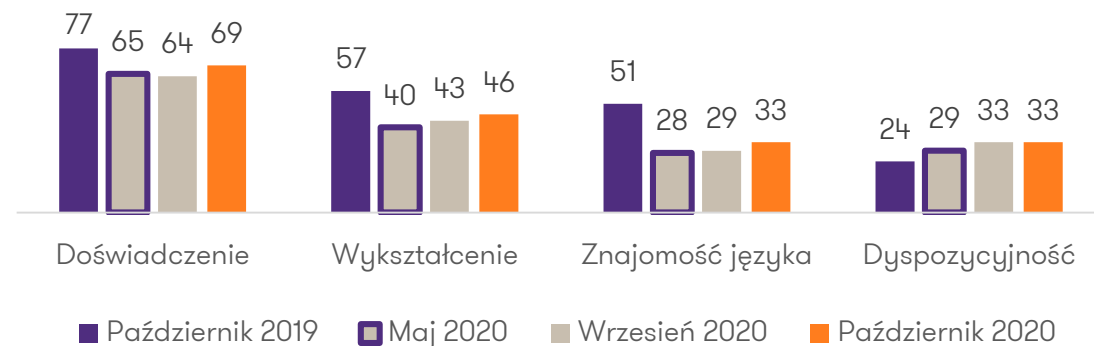
Na początku pandemii rynek pracy w Polsce przeszedł duże zmiany – niektórzy pracodawcy całkowicie przestali zatrudniać pracowników, a inni wręcz przeciwnie (zwłaszcza w branżach handlowych i logistycznych) – mieli pilną potrzebę zwiększenia zatrudnienia. Wtedy średnia liczba wymogów w ofertach mocno spadła. Jednak w kolejnych miesiącach, kiedy pracodawcy na szybko zasilili już swoje firmy nowymi pracownikami, wymagania stawiane w ofertach znowu zaczęły rosnąć – aż do sierpnia 2020 roku, od kiedy to średnia liczba oczekiwań w jednej ofercie pracy utrzymuje stały poziom powyżej pięciu.

Według naszego badania, w październiku 2020 roku można było znaleźć średnio już 5,4 wymagań w jednej ofercie, czyli najwięcej od początku pandemii. Wśród nich najczęściej pojawiała się wymagania dotyczące doświadczenia zawodowego (69 proc.), odpowiedniego wykształcenia (46 proc.) oraz znajomości języka obcego i dyspozycyjności (po 33 proc.). We wszystkich tych kategoriach to najwyższe wyniki od wybuchu pandemii.

Wykres 7. Średnia liczba wymagań od kandydatów w jednej ofercie pracy

Wykres 8. Odsetek ofert pracy z poszczególnymi wymaganiami wobec kandydatów (w proc.)

NASZYM ZDANIEM

Monika Łosiewicz
Menedżer ds. potencjału ludzkiego
Grant Thornton

“

Najnowsze dane chyba nikogo nie zaskoczyły – jesienna fala pandemii przyniosła kolejne pogorszenie sytuacji na rynku pracy. Na ten moment spadki liczby ofert pracy nie są tak drastyczne jak wiosną, ale nie można wykluczyć, że kryzys dopiero się zaczyna i w kolejnych miesiącach spadki będą się pogłębiać. Pewnym amortyzatorem może być fakt, że duża część pracodawców przygotowywała się do drugiej fali pandemii, a więc przystosowała się już do nowych warunków, przygotowując się na różne scenariusze.

Wśród kandydatów obserwuje się różne postawy – jedni boją się zmieniać pracę w tej niepewnej rzeczywistości, inni nie czekają na lepsze czasy i (niejednokrotnie zawiedzeni postawą dotychczasowego pracodawcy) decydują się na zmianę barw. Jest też mnóstwo osób, które stały się ofiarami covidowych zwolnień – LinkedIn pełen jest postów osób szukających obecnie zatrudnienia.

Świat się zmienia i być może nigdy nie wrócimy już do „normalności”. Elastyczność, zwinność, szybkość uczenia się to już nie kompetencje przyszłości. „Kiedyś” nagle stało się „dziś”.

”

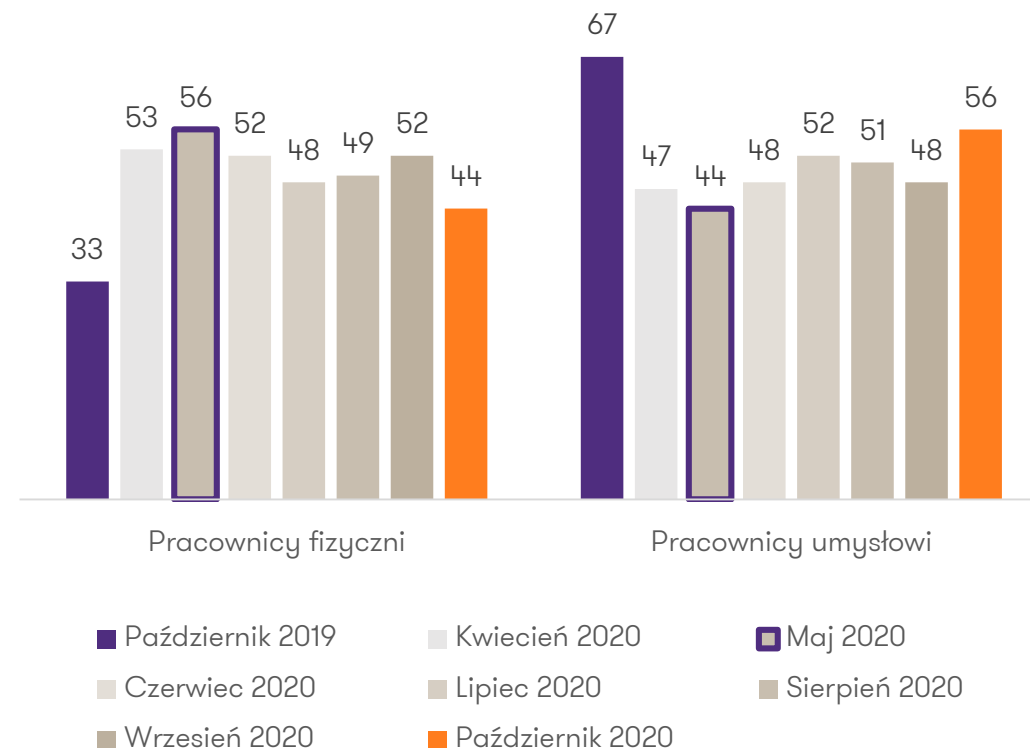
Wraca popyt na pracowników umysłowych

Oferty pracy dla pracowników umysłowych znowu stanowią przewagę nad ofertami do pracy fizycznej. W październiku 2020 roku już 56 proc. ogłoszeń skierowano do kandydatów do pracy umysłowej. To wzrost o 8 pkt. proc. w stosunku do zeszłego miesiąca.

Przed wybuchem pandemii, na rynku pracy w Polsce zdecydowaną większość publikowanych ofert stanowiły te dotyczące pracy umysłowej – przed rokiem ofert dla pracowników fizycznych było zaledwie 33 proc. Jednak kryzys wywołany pandemią wyraźnie zmienił te proporcje. Od kwietnia 2020 roku na rynku pracy wyraźnie spadł udział ofert pracy dla pracowników umysłowych.

W październiku 2020 roku po raz pierwszy ten trend wyraźnie się jednak przełamał i odsetek ofert pracy umysłowej wzrósł do 56 proc., czyli do najwyższego poziomu od wybuchu pandemii. Proporcje nadal są dalekie od tych sprzed koronawirusa, ale przewaga ofert pracy umysłowej nad ofertami pracy fizycznej znowu – po raz pierwszy od ośmiu miesięcy – jest zauważalna.

Wykres 9. Odsetek ofert pracy skierowanych do pracowników fizycznych i umysłowych (w proc.)

JAK ZBIERALIŚMY DANE?

Maciej Michalewski

CEO
Element. Recruitment Automation Software

“

System rekrutacyjny [Element](#) wykorzystuje innowacyjne narzędzia do monitoringu ofert pracy publikowanych na ponad pięćdziesięciu portalach rekrutacyjnych w Polsce. Wśród monitorowanych źródeł znajdują się najpopularniejsze portale, takie jak OLX, Pracuj.pl, Praca.pl czy Infopraca.pl, a także portal LinkedIn. Każdego tygodnia Element analizuje treść kilkudziesięciu tysięcy ogłoszeń, z których w drodze deduplikacji uzyskiwane są informacje o faktycznej liczbie ofert pracy, pracodawcach, lokalizacjach, branżach, stanowiskach, poszukiwanych kompetencjach czy proponowanych warunkach pracy. Na podstawie analizowanych danych możemy dostarczać kompleksowe raporty o bieżących potrzebach rekrutacyjnych wszystkich firm poszukujących pracowników w Polsce.

”

Zapraszamy do kontaktu

Monika Łosiewicz

Menedżer ds. potencjału ludzkiego
Grant Thornton
T +48 693 973 134
E Monika.Losiewicz@pl.gt.com
www.grantthornton.pl

Maciej Michalewski

CEO
Element. Recruitment Automation Software
T +48 504 082 232
E mm@elementapp.ai
www.elementapp.ai

Kontakt dla mediów:**Jacek Kowalczyk**

Dyrektor Marketingu i PR
Grant Thornton
T +48 505 024 168
E Jacek.Kowalczyk@pl.gt.com

O nas

Grant Thornton to jedna z wiodących organizacji audytorsko-doradczych na świecie, obecna w 140 krajach i zatrudniająca ponad 56 tys. pracowników.

W Polsce działamy od 27 lat. Zespół 700 pracowników wspiera naszych klientów w obszarach takich jak audyt, doradztwo podatkowe, doradztwo transakcyjne czy outsourcing płac i kadr oraz outsourcing księgowości.

Element to system rekrutacyjny, który wykorzystując najnowocześniejsze technologie oszczędza czas i pieniądze niezbędne do pozyskiwania odpowiednich kandydatów i prowadzenia procesów rekrutacyjnych. Łącząc wieloletnie doświadczenie w branży rekrutacyjnej i najbardziej zaawansowane rozwiązania, w tym sztuczną inteligencję, Element dostarcza wygodne i efektywne narzędzia ułatwiające codzienną pracę rekruterów.